Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 19ης Απριλίου 2012*

«Οδηγία 1999/31/ΕΚ — Υγειονομική ταφή των αποβλήτων — Οδηγία 85/337/ΕΟΚ — Εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον — Απόφαση σχετικά με τη συνέχιση λειτουργίας χώρου υγειονομικής ταφής, για τον οποίο έχει χορηγηθεί άδεια, χωρίς εκπόνηση μελέτης των επιπτώσεων στο περιβάλλον — Έννοια του όρου "χορήγηση άδειας"»

Στην υπόθεση C-121/11,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Conseil d'État (Βέλγιο) με απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 2011, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 8 Μαρτίου 2011, στο πλαίσιο της δίκης

Pro-Braine ASBL κ.λπ.

κατά

Commune de Braine-le-Château,

παρισταμένης της:

Veolia es treatment SA,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, πρόεδρο τμήματος, E. Juhász (εισηγητή), Γ. Αρέστη, T. von Danwitz και D. Šváby, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott

γραμματέας: A. Impellizzeri, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 15ης Δεκεμβρίου 2011,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— οι Pro-Braine ASBL κ.λπ., εκπροσωπούμενοι από τον J. Sambon, avocat,

— η Veolia es treatment SA, εκπροσωπούμενη από τον B. Deltour, avocat,

— η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους T. Materne και C. Pochet,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

— η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους A. Posch και G. Holley,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους P. Oliver, A. Μαργέλη και M. Verheij,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 14, στοιχείο β', της οδηγίας 1999/31/ΕΚ του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 1999, περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων (ΕΕ L 182, σ. 1), καθώς και του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1985, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (ΕΕ L 175, σ. 40), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2003/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2003 (ΕΕ L 156, σ. 17, στο εξής: οδηγία 85/337).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ των Pro-Braine ASBL κ.λπ. (στο εξής: σωματείο Pro-Braine) και του δημοτικού συμβουλίου του Braine-le-Château, με αντικείμενο την αίτησή του ακυρώσεως της αποφάσεως με την οποία επιτράπηκε να συνεχισθεί η λειτουργία χώρου υγειονομικής ταφής στην τοποθεσία «Cour-au-Bois Nord» έως τη λήξη της ισχύουσας άδειας, ήτοι έως τις 27 Δεκεμβρίου 2009, καταργήθηκαν οι προηγούμενοι όροι λειτουργίας και επιβλήθηκαν νέοι όροι λειτουργίας.

Το νομικό πλαίσιο

Η κανονιστική ρύθμιση της Ένωσης

3 Το άρθρο 1 της οδηγίας 85/337 ορίζει:

«1. Η παρούσα οδηγία αφορά την εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον των σχεδίων δημόσιων και ιδιωτικών έργων που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

2. Κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, νοείται ως:

σχέδιο:

— η υλοποίηση κατασκευαστικών εργασιών ή άλλων εγκαταστάσεων ή έργων,

— άλλες επεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον ή το τοπίο, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι επεμβάσεις που αφορούν τη εκμετάλλευση των πόρων του εδάφους·

[…]

άδεια:

απόφαση της ή των αρμόδιων αρχών που δίνει το δικαίωμα στον κύριο του έργου να πραγματοποιήσει το σχέδιο·

[…]».

4 Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 85/337:

«Με την επιφύλαξη του άρθρου 2 παράγραφος 3, για τα έργα που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ, τα κράτη μέλη αποφασίζουν βάσει:

α) κατά περίπτωση εξέτασης,

ή

β) κατωτάτων ορίων ή κριτηρίων που καθορίζει το κράτος μέλος,

κατά πόσο το έργο θα υποβληθεί σε εκτίμηση σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 10.

Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόσουν και τις δύο διαδικασίες που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β).»

5 Το παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 85/337 απαριθμεί τα έργα που εμπίπτουν στο άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής. Το σημείο 11 του εν λόγω παραρτήματος, το οποίο φέρει τον τίτλο «Άλλα έργα», μνημονεύει σχετικώς, μεταξύ άλλων, τους «[σ]ταθμ[ούς] καθαρισμού λυμάτων (εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι)».

6 Μεταξύ των έργων που μνημονεύονται στο εν λόγω παράρτημα περιλαμβάνεται, επίσης, όπως προκύπτει από το σημείο 13 του εν λόγω παραρτήματος, «[ο]ποιαδήποτε τροποποίηση ή επέκταση έργων που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι ή στο παράρτημα ΙΙ τα οποία έχουν ήδη εγκριθεί, εκτελεσθεί ή εκτελούνται και τα οποία μπορεί να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον (μεταβολή ή επέκταση που δεν περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι)».

7 Το άρθρο 8 της οδηγίας 1999/31, που φέρει τον τίτλο «Προϋποθέσεις για τη χορήγηση άδειας», ορίζει:

«Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι:

α) η αρμόδια αρχή εκδίδει άδεια λειτουργίας χώρου ταφής μόνον εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

i) η μελέτη του χώρου ταφής πληροί όλες τις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας, συμπεριλαμβανομένων των παραρτημάτων, με την επιφύλαξη του άρθρου 3 παράγραφοι 4 και 5·

ii) η διαχείριση του χώρου ταφής θα ανατεθεί σε φυσικό πρόσωπο με τα δέοντα τεχνικά προσόντα για τη διαχείρισή του ενώ θα παρέχεται επαγγελματική και τεχνική εξέλιξη και εκπαίδευση των φορέων εκμετάλλευσης των χώρων υγειονομικής ταφής και του προσωπικού τους·

iii) ο χώρος ταφής θα λειτουργεί με τα απαραίτητα μέτρα για την πρόληψη των ατυχημάτων και τον περιορισμό των συνεπειών τους·

iv) πριν από την έναρξη των εργασιών απόθεσης, ο αιτών θα έχει παράσχει ή θα παράσχει επαρκή εχέγγυα, υπό μορφή χρηματοοικονομικής ή άλλης ισοδύναμης εγγύησης με τρόπο που ορίζουν τα κράτη μέλη, ώστε να εξασφαλίζονται η εκπλήρωση των υποχρεώσεων (συμπεριλαμβανομένων των σχετικών με τη μέριμνα έπειτα από την παύση λειτουργίας) που απορρέουν από την άδεια που εκδίδεται δυνάμει της παρούσας οδηγίας καθώς και η τήρηση των διαδικασιών παύσης λειτουργίας που επιβάλλει το άρθρο 13. Η εγγύηση ή το ισοδύναμό

της ισχύει επί όσο χρόνο απαιτείται για τη συντήρηση και τη μετέπειτα μέριμνα του χώρου σύμφωνα με το άρθρο 13 στοιχείο δ). Τα κράτη μέλη μπορούν να δηλώσουν ότι το παρόν σημείο δεν εφαρμόζεται στους χώρους ταφής αδρανών αποβλήτων·

β) η μελέτη του χώρου ταφής ευθυγραμμίζεται προς το ή τα σχετικά σχέδια διαχείρισης των αποβλήτων που αναφέρονται στο άρθρο 7 της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ·

γ) πριν αρχίσουν οι εργασίες διάθεσης, η αρμόδια αρχή επιθεωρεί το χώρο ώστε να εξασφαλίσει ότι πληροί τους σχετικούς όρους της άδειας. Αυτό δεν περιορίζει με κανένα τρόπο την ευθύνη του φορέα βάσει των όρων χορήγησης της άδειας.»

8 Κατά το άρθρο 14 της οδηγίας 1999/31, που φέρει τον τίτλο «Υφιστάμενοι χώροι υγειονομικής ταφής»:

«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα για να διασφαλίζουν ότι η συνέχιση της λειτουργίας χώρων υγειονομικής ταφής για τους οποίους έχει χορηγηθεί άδεια ή οι οποίοι λειτουργούν ήδη κατά το χρόνο ενσωμάτωσης της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο επιτρέπεται μόνον εφόσον ληφθούν τα παρακάτω μέτρα το ταχύτερο δυνατόν και το αργότερο εντός οκτώ ετών μετά την ημερομηνία που ορίζεται στο άρθρο 18 παράγραφος 1:

α) εντός ενός έτους μετά την ημερομηνία που ορίζεται στο άρθρο 18 παράγραφος 1, ο φορέας εκμετάλλευσης χώρου ταφής καταρτίζει και υποβάλλει προς έγκριση στην αρμόδια αρχή σχέδιο διευθέτησης του χώρου, το οποίο περιλαμβάνει τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 8 καθώς και όλα τα επανορθωτικά μέτρα τα οποία κρίνει ότι θα απαιτηθούν προκειμένου να συμμορφωθεί προς τις απαιτήσεις του παραρτήματος Ι παράγραφος 4 της παρούσας οδηγίας, εξαιρουμένων των απαιτήσεων του παραρτήματος Ι σημείο 1·

β) μετά την υποβολή του σχεδίου διευθέτησης, οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν οριστική απόφαση σχετικά με τη συνέχιση της λειτουργίας βάσει του εν λόγω σχεδίου και της παρούσας οδηγίας. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την παύση της λειτουργίας το συντομότερο δυνατόν, βάσει του άρθρου 7 στοιχείο στ) και του άρθρου 13, των χώρων ταφής που δεν έχουν λάβει, σύμφωνα με το άρθρο 8, άδεια συνέχισης της λειτουργίας·

γ) βάσει του εγκεκριμένου σχεδίου διευθέτησης του χώρου, οι αρμόδιες αρχές χορηγούν άδεια για την εκτέλεση των αναγκαίων έργων και καθορίζουν μεταβατική περίοδο για την ολοκλήρωση του σχεδίου. Όλοι ανεξαιρέτως οι υφιστάμενοι χώροι υγειονομικής ταφής αποβλήτων τηρούν τις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας, εξαιρουμένων των απαιτήσεων του παραρτήματος Ι σημείο 1, εντός οκτώ ετών μετά την ημερομηνία που ορίζεται στο άρθρο 18 παράγραφος 1·

[…]».

Η εθνική νομοθεσία

9 Το άρθρο 180, τέταρτο εδάφιο επ., του διατάγματος της 11ης Μαρτίου 1999, περί περιβαλλοντικών αδειών (*Moniteur belge* της 8ης Ιουνίου 1999), όπως τροποποιήθηκε με το διάταγμα της 19ης Σεπτεμβρίου 2002 (*Moniteur belge* της 27ης Σεπτεμβρίου 2002, στο εξής: διάταγμα της 11ης Μαρτίου 1999), ορίζει:

«[…] οι άδειες για την εκμετάλλευση χώρου υγειονομικής ταφής οι οποίες χορηγήθηκαν προ της θέσεως σε ισχύ του παρόντος διατάγματος εξακολουθούν να ισχύουν για το χρονικό διάστημα που καθορίσθηκε υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις.

Εντός τριών μηνών από της θέσεως σε ισχύ του παρόντος διατάγματος ο φορέας εκμεταλλεύσεως του χώρου υγειονομικής ταφής στον οποίο χορηγήθηκε άδεια προ της ενάρξεως ισχύος του διατάγματος οφείλει να υποβάλει στην αρμόδια αρχή σχέδιο διευθετήσεως του οικείου χώρου, στο οποίο θα πρέπει να περιέχονται, ιδίως, τα εξής στοιχεία:

1. περιγραφή της σύμφωνης προς την εφαρμοστέα νομοθεσία λειτουργίας του χώρου υγειονομικής ταφής και των παραρτημάτων του και, ενδεχομένως, των διορθωτικών μέτρων που απαιτείται να ληφθούν και

2. πληροφορίες σχετικά με την επαγγελματική, τεχνική και οικονομική ικανότητα του φορέα να συνεχίσει τη λειτουργία του χώρου υγειονομικής ταφής και να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την περαιτέρω διαχείριση του συγκεκριμένου χώρου.

Βάσει του σχεδίου διευθετήσεως του χώρου που υποβάλλει ο εκάστοτε φορέας της εκμεταλλεύσεως η αρμόδια αρχή:

1. αποφαίνεται σχετικά με τη συνέχιση της λειτουργίας του χώρου υγειονομικής ταφής με ταυτόχρονη τροποποίηση ή ενδεχομένως συμπλήρωση των όρων λειτουργίας,

2. καθορίζει τις απορρέουσες από τη μετέπειτα διαχείριση του χώρου υποχρεώσεις κατά το άρθρο 59 bis,

3. προσδιορίζει τα αναγκαία μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν για την ταχύτερη δυνατή διακοπή της λειτουργίας του χώρου υγειονομικής ταφής σε περίπτωση μη χορηγήσεως αδείας για τη συνέχιση της λειτουργίας του.

[…]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

10 Η λειτουργία του χώρου υγειονομικής ταφής του Cour-au-Bois Nord, που βρίσκεται εντός του Δήμου του Braine-le-Château, εγκρίθηκε με βασιλικό διάταγμα της 7ης Μαρτίου 1979, που τροποποιήθηκε με το βασιλικό διάταγμα της 27ης Δεκεμβρίου 1979, για περίοδο τριάντα ετών, με σκοπό την απόθεση βιομηχανικών μη τοξικών αποβλήτων.

11 Η σχετική άδεια λειτουργίας τροποποιήθηκε, επίσης, στις 29 Σεπτεμβρίου 1988, προκειμένου να είναι δυνατή η απόθεση στον χώρο αυτό και άλλων ειδών αποβλήτων, όπως οικιακά και αδρανή απόβλητα, με συνέπεια να χαρακτηρισθεί ο εν λόγω χώρος ως χώρος υγειονομικής ταφής κατηγορίας 2 και 3. Η άδεια λειτουργίας του, όπως τροποποιήθηκε, μεταβιβάσθηκε στους διαδοχικούς φορείς εκμεταλλεύσεως.

12 Στις 30 Οκτωβρίου 2002, η αρμόδια για τα απόβλητα αρχή της Βαλλωνίας κάλεσε την εταιρία Biffa Waste Services SA (στο εξής: Biffa Waste Services), η οποία εκμεταλλευόταν, κατά τον χρόνο αυτό, τον χώρο υγειονομικής ταφής στην τοποθεσία Cour-au-Bois Nord, να υποβάλει σχέδιο διευθετήσεως για τον εν λόγω χώρο, κατά το άρθρο 180 του διατάγματος της 11ης Μαρτίου 1999.

13 Το 2006, ο όμιλος Veolia es treatment SA εξαγόρασε την Biffa Waste Services.

14 Βάσει του σχεδίου διευθετήσεως που υπέβαλε η Biffa Waste Services, το δημοτικό συμβούλιο του Braine-le-Château ενέκρινε, με απόφαση της 14ης Μαΐου 2008, τη συνέχιση της λειτουργίας του προαναφερθέντος χώρου υγειονομικής ταφής έως τις 27 Δεκεμβρίου 2009, κατήργησε τους ισχύοντες όρους λειτουργίας και τους αντικατέστησε με νέους όρους λειτουργίας.

15 Στις 18 Ιουλίου 2008, το σωματείο Pro-Braine κατέθεσε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Conseil d'État με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως αυτής της 14ης Μαΐου 2008.

16 Με την αίτησή της ακυρώσεως, η αιτούσα της κύριας δίκης προσάπτει, κατ' ουσίαν, στο δημοτικό συμβούλιο του Braine-le-Château ότι εξέδωσε την προαναφερθείσα απόφαση χωρίς να υποβάλει προηγουμένως την αίτηση λειτουργίας της χαρακτηρισμένης αυτής εγκαταστάσεως στο σύστημα αξιολογήσεως των επιπτώσεων στο περιβάλλον και, ειδικότερα, χωρίς να απαιτήσει την εκπόνηση μελέτης των επιπτώσεων στο περιβάλλον, όπως επίσης ότι δεν τήρησε τις σχετικές τυπικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις.

17 Κατά την αιτούσα της κύριας δίκης, η απόφαση της 14ης Μαΐου 2008 είναι παράνομη, διότι η απόφαση περί συνεχίσεως της λειτουργίας, η οποία λήφθηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 180 του διατάγματος της 11ης Μαρτίου 1999, συνιστά «άδεια» υπό την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 85/337 και διότι οι χώροι υγειονομικής ταφής της κατηγορίας 2 αποτελούν εγκατάσταση εμπίπτουσα στο σημείο 11, στοιχείο β', του παραρτήματος ΙΙ της οδηγίας 85/337, η οποία υπόκειται αυτοδικαίως σε μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων κατ' εφαρμογή του άρθρου 2 της αποφάσεως της κυβερνήσεως της Βαλλωνίας της 4ης Ιουλίου 2002, σχετικά με τον κατάλογο των σχεδίων που υπόκεινται σε μελέτη εκτιμήσεων και τις χαρακτηρισμένες εγκαταστάσεις και δραστηριότητες.

18 Λαμβάνοντας υπόψη τις σκέψεις αυτές, το Conseil d'État αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Συνιστά η οριστική απόφαση περί συνεχίσεως της λειτουργίας ενός χώρου υγειονομικής ταφής για τον οποίο έχει χορηγηθεί σχετική άδεια ή βρίσκεται ήδη σε λειτουργία δυνάμει του άρθρου 14, στοιχείο β', της οδηγίας 1999/3[...] άδεια υπό την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 85/337[...];»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

19 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί κατά πόσον η οριστική απόφαση που επιτρέπει τη συνέχιση λειτουργίας ενός υφιστάμενου χώρου υγειονομικής ταφής, η οποία ελήφθη κατ' εφαρμογή του άρθρου 14, στοιχείο β', της οδηγίας 1999/31, βάσει σχεδίου διευθετήσεως που πρότεινε ο φορέας εκμεταλλεύσεως, συνιστά «άδεια» υπό την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 85/337.

20 Από το γράμμα του τιτλοφορούμενου «Υφιστάμενοι χώροι υγειονομικής ταφής» άρθρου 14 της οδηγίας 1999/31 προκύπτει ότι, για τους χώρους υγειονομικής ταφής για τους οποίους έχει χορηγηθεί άδεια ή οι οποίοι λειτουργούν ήδη κατά τον χρόνο μεταφοράς της εν λόγω οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα προκειμένου να διασφαλίζουν ότι οι χώροι αυτοί μπορούν να συνεχίσουν να λειτουργούν μόνον εφόσον οι φορείς εκμεταλλεύσεως τους συμμορφωθούν προς τις επιταγές της εν λόγω οδηγίας.

21 Για τον σκοπό αυτό, οι φορείς εκμεταλλεύσεως των χώρων αυτών υγειονομικής ταφής προετοιμάζουν και υποβάλλουν προς έγκριση στην αρμόδια αρχή σχέδιο διευθετήσεως του χώρου όπου είναι εγκατεστημένο κάθε κέντρο υγειονομικής ταφής, το οποίο περιέχει τα στοιχεία που απαριθμούνται στο άρθρο 8 της οδηγίας 1999/31, καθώς και κάθε άλλο διορθωτικό μέτρο που κρίνουν αναγκαίο ώστε να συμμορφωθούν προς τις απαιτήσεις της προαναφερθείσας οδηγίας, εξαιρουμένων εκείνων που παρατίθενται στο παράρτημα Ι, σημείο 1, αυτής.

22 Κατά το άρθρο 14, στοιχείο β', της οδηγίας 1999/31, κατόπιν της υποβολής του σχεδίου αυτού διευθετήσεως, η αρμόδια αρχή λαμβάνει οριστική απόφαση σχετικά με τη συνέχιση της λειτουργίας βάσει του προαναφερθέντος σχεδίου και της εν λόγω οδηγίας.

23 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η λειτουργία του χώρου υγειονομικής ταφής του Cour-au-Bois Nord εγκρίθηκε με το βασιλικό διάταγμα της 7ης Μαρτίου 1979, το οποίο τροποποιήθηκε με το βασιλικό διάταγμα της 27ης Δεκεμβρίου 1979, για περίοδο τριάντα ετών, ήτοι έως τις 27 Δεκεμβρίου 2009. Από τη δικογραφία προκύπτει, επίσης, ότι, κατά τον χρόνο της διαφοράς της κύριας δίκης, ο χώρος αυτός υγειονομικής ταφής εξακολουθούσε να λειτουργεί κατά τρόπο συνεχή από την αρχική αδειοδότηση, όπως επίσης και ότι η άδεια λειτουργίας δεν είχε λήξει.

24 Στις 23 Μαΐου 2003, η εταιρία-φορέας εκμεταλλεύσεως του προαναφερθέντος χώρου υγειονομικής ταφής, Biffa Waste Services, υπέβαλε στη δημοτική αρχή του Braine-le-Château, σχέδιο διευθετήσεως, κατ' εφαρμογή του άρθρου 180 του διατάγματος της 11ης Μαρτίου 1999, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 14 της οδηγίας 1999/31.

25 Βάσει του σχεδίου αυτού διευθετήσεως, το δημοτικό συμβούλιο του Braine-le-Château ενέκρινε, με απόφαση της 14ης Μαΐου 2008, τη συνέχιση της λειτουργίας του χώρου υγειονομικής ταφής του Cour-au-Bois Nord έως τη λήξη της ισχύουσας άδειας, ήτοι στις 27 Δεκεμβρίου 2009, κατήργησε τους ισχύοντες όρους λειτουργίας και τους αντικατέστησε με νέους όρους λειτουργίας.

26 Πρέπει, επομένως, να εξετασθεί κατά πόσο μια τέτοια απόφαση συνιστά «άδεια» υπό την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 85/337.

27 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι η έννοια «άδεια» ορίζεται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 85/337 ως η «απόφαση της ή των αρμόδιων αρχών που δίνει το δικαίωμα στον κύριο του έργου να πραγματοποιήσει το σχέδιο». Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να υφίσταται «άδεια», υπό την έννοια της οδηγίας αυτής, παρά μόνο στο μέτρο που πρέπει να υλοποιηθεί ένα «σχέδιο».

28 Ο ορισμός της περιεχόμενης στο άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 85/337 έννοιας «σχέδιο» δεν διευκρινίζει κατά πόσον τροποποιήσεις ή επεκτάσεις υφιστάμενων σχεδίων μπορούν να εκληφθούν, αυτές καθαυτές, ως «σχέδια».

29 Εντούτοις, συνιστούν, μεταξύ άλλων, «σχέδια», υπό την έννοια της οδηγίας 85/337, οι εγκαταστάσεις και οι χώροι που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ αυτής, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 4, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας. Το σημείο 11 του προαναφερθέντος παραρτήματος ΙΙ, που φέρει τον τίτλο «Άλλα έργα», μνημονεύει σχετικώς, μεταξύ άλλων, τους «[σ]ταθμ[ούς] καθαρισμού λυμάτων (εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι)», κατηγορία που περιλαμβάνει τους χώρους υγειονομικής ταφής. Το σημείο 13 του ίδιου αυτού παραρτήματος συγκαταλέγει μεταξύ των σχετικών έργων «[ο]ποιαδήποτε τροποποίηση ή επέκταση έργων που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι ή στο παράρτημα ΙΙ τα οποία έχουν ήδη εγκριθεί, εκτελεσθεί ή εκτελούνται και τα οποία μπορεί να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον».

30 Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι η τροποποίηση ή η επέκταση ενός χώρου υγειονομικής ταφής, όπως του επίμαχου στην υπόθεση της κύριας δίκης, ενδέχεται να συνιστά «σχέδιο» υπό την έννοια της οδηγίας 85/337, στο μέτρο που μπορεί να έχει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

31 Όπως έκρινε το Δικαστήριο, ο όρος «σχέδιο» αφορά εργασίες ή επεμβάσεις που τροποποιούν τα πράγματα στον συγκεκριμένο χώρο (απόφαση της 17ης Μαρτίου 2011, C-275/09, Brussels Hoofdstedelijk Gewest κ.λπ., Συλλογή 2011, σ. I-1753, σκέψεις 20, 24 καθώς και 38).

32 Επομένως, η απλή ανανέωση υφιστάμενης άδειας λειτουργίας χώρου υγειονομικής ταφής δεν δύναται, ελλείψει εργασιών ή επεμβάσεων που τροποποιούν τα πράγματα στον συγκεκριμένο χώρο, να χαρακτηριστεί ως «σχέδιο», υπό την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 85/337.

33 Κατά συνέπεια, στο μέτρο που το «σχέδιο διευθετήσεως» που αποτελεί αντικείμενο «οριστικής αποφάσεως», εκδοθείσας κατά το άρθρο 14, στοιχείο β', της οδηγίας 1999/31, αφορά την τροποποίηση ή την επέκταση, μέσω εργασιών ή επεμβάσεων που τροποποιούν τα πράγματα στον

συγκεκριμένο χώρο, ενός τέτοιου χώρου υγειονομικής ταφής, και στο μέτρο που το σχέδιο αυτό ενδέχεται να έχει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, η εν λόγω απόφαση θα μπορούσε να εκληφθεί ως «άδεια» υπό την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 85/337.

34 Σε ό,τι αφορά την υπόθεση της κύριας δίκης, το δικαστήριο δεν διαθέτει επαρκή στοιχεία ώστε να είναι σε θέση να εκτιμήσει τις συνέπειες της αποφάσεως του δημοτικού συμβουλίου του Braine-le-Château, της 14ης Μαΐου 2008, για τον χώρο υγειονομικής ταφής του Cour-au-Bois Nord, εκτίμηση που, σε κάθε περίπτωση, απόκειται στο αιτούν δικαστήριο.

35 Επομένως, απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει κατά πόσον η οριστική απόφαση σχετικά με σχέδιο διευθετήσεως, το οποίο υπέβαλε ο φορέας εκμεταλλεύσεως της κύριας δίκης δυνάμει του άρθρου 14, στοιχείο β′, της οδηγίας 1999/31, επιτρέπει τροποποίηση ή επέκταση της εγκαταστάσεως ή του επίμαχου χώρου, μέσω εργασιών ή επεμβάσεων που τροποποιούν τα πράγματα σε αυτόν, η οποία ενδέχεται να έχει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και, ως εκ τούτου, να συνιστά ένα «σχέδιο» υπό την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 85/337 και του σημείου 13, πρώτη περίπτωση, του παραρτήματος ΙΙ αυτής.

36 Κατά την αξιολόγηση της υπάρξεως σοβαρών αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον, θα πρέπει, στο πλαίσιο του ελέγχου αυτού, να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι το σχέδιο διευθετήσεως που εγκρίθηκε με μια τέτοια οριστική απόφαση έχει ως αντικείμενο, όπως προκύπτει από την εικοστή έκτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 1999/31, να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα για την προσαρμογή ενός υφιστάμενου χώρου υγειονομικής ταφής στις διατάξεις της οδηγίας αυτής, και ότι η απόφαση αυτή εντάσσεται, επομένως, σε μια πολιτική για την προστασία του περιβάλλοντος.

37 Συνεπώς, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η οριστική απόφαση σχετικά με τη συνέχιση της λειτουργίας ενός υφιστάμενου χώρου υγειονομικής ταφής, η οποία ελήφθη κατ' εφαρμογή του άρθρου 14, στοιχείο β′, της οδηγίας 1999/31, βάσει σχεδίου διευθετήσεως, συνιστά «άδεια» υπό την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 85/337 μόνον οσάκις η απόφαση αυτή επιτρέπει τροποποίηση ή επέκταση της εγκαταστάσεως ή του χώρου, μέσω εργασιών ή επεμβάσεων που τροποποιούν τα πράγματα σε αυτόν, η οποία ενδέχεται να έχει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, υπό την έννοια του σημείου 13 του παραρτήματος ΙΙ της οδηγίας 85/337, και να συνιστά, ως εκ τούτου, «σχέδιο» υπό την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας 85/337.

Επί των δικαστικών εξόδων

38 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαίνεται:

Η οριστική απόφαση σχετικά με τη συνέχιση της λειτουργίας ενός υφιστάμενου χώρου υγειονομικής ταφής, η οποία ελήφθη κατ' εφαρμογή του άρθρου 14, στοιχείο β′, της οδηγίας 1999/31/ΕΚ του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 1999, περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων, βάσει σχεδίου διευθετήσεως, συνιστά «άδεια» υπό την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1985, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2003/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2003, μόνον οσάκις η απόφαση αυτή επιτρέπει τροποποίηση ή επέκταση της εγκαταστάσεως ή του χώρου, μέσω εργασιών ή επεμβάσεων που τροποποιούν τα πράγματα σε αυτόν, η οποία

ενδέχεται να έχει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, υπό την έννοια του σημείου 13 του παραρτήματος ΙΙ της προαναφερθείσας οδηγίας 85/337, και να συνιστά, ως εκ τούτου, «σχέδιο» υπό την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας.

(υπογραφές)